IMPACTUL PUTERII SOFT A SUA ASUPRA STABILITĂŢII ORIENTULUI MIJLOCIU

Flavius DIACONU,

student, anul III, Facultatea Relații Internaționale, Științe Politice și Adiminitrsative, Universitatea de Stat din Moldova

CZU: 327.57:004.4(73:5-15) E-mail: gherman.flavius1@gmail.com

Lucrarea de licență investighează impactul puterii soft a Statelor Unite ale Americii asupra proceselor de stabilizare și influență strategică în Orientul Mijlociu, o regiune marcată de instabilitate geopolitică, conflicte armate, transformări socio-politice și interferențe externe. În centrul demersului științific se află analiza critică a modului în care SUA utilizează resursele necoercitive ale puterii – cum ar fi valorile democratice, educația, cultura, mass-media și diplomația publică – pentru a-și proiecta influența, a promova interesele naționale și a contribui, teoretic, la stabilizarea regiunii.

În prima parte a cercetării este realizată o fundamentare teoretică riguroasă a conceptului de „soft power", introdus de Joseph Nye [1, p. 12], și sunt analizate perspectivele paradigmatice majore: realismul (care minimizează importanța resurselor simbolice), liberalismul (care pune accent pe cooperare și interdependență instituțională) [3, p. 22], și constructivismul (care evidențiază rolul normelor, ideilor și identităților în politica internațională). Lucrarea argumentează că puterea soft se constituie într-un instrument esențial pentru înțelegerea influenței americane în regiune, mai ales atunci când este articulată într-un cadru coerent și adaptat specificului socio-cultural local.

Ulterior, sunt analizate principalele instituții americane implicate în implementarea strategiilor de soft power: Departamentul de Stat, USAID, USAGM (Agenția SUA pentru Media Globală), MEPI (Middle East Partnership Initiative), USIP (Institutul pentru Pace), Smithsonian Institution și American Councils for International Education. Aceste entități desfășoară programe menite să consolideze valorile democratice, să sprijine educația, dezvoltarea societală, drepturile omului și presa liberă. Spre exemplu, USAID a implementat proiecte de dezvoltare economică și incluziune socială în Iordania și Egipt [7, p. 45], în timp ce USAGM a susținut media independentă în regiune [8, p. 38].

Cercetarea nu evită să problematizeze eficiența și credibilitatea acestor inițiative. Există o percepție larg răspândită în regiune conform căreia influența soft a SUA este, de fapt, parte a unei agende geopolitice mai largi, deseori însoțită de acțiuni hard (intervenții militare, sancțiuni, presiuni diplomatice) [5, p. 868]. În acest sens, se subliniază nevoia de coerență între discursul valoric și practica politică, precum și importanța legitimității percepute de actorii locali.

Pentru a evalua aplicabilitatea concretă a puterii soft americane, lucrarea propune trei studii de caz relevante: Egipt, Iordania și Irak. Acestea oferă perspective diferite asupra receptivității față de influența necoercitivă: în Egipt, regimul politic a utilizat sprijinul american în mod selectiv, în timp ce în Iordania s-a remarcat un parteneriat strategic relativ stabil [7, p. 45], iar în Irak efectele au fost profund contradictorii, din cauza traumei post-război și a instabilității instituționale [9, p. 5].

Concluziile cercetării evidențiază că eficiența puterii soft americane depinde de mai mulți factori: adaptabilitatea culturală, continuitatea politicilor, încrederea reciprocă și capacitatea instituțiilor locale de a absorbi și valorifica sprijinul extern. Puterea soft funcționează cu adevărat doar atunci când este percepută ca fiind autentică, lipsită de intenții hegemonice și orientată spre cooperare mutual avantajoasă [6, p. 15].

Astfel, lucrarea susține ideea că SUA pot contribui la stabilitatea Orientului Mijlociu printr-o politică de influență inteligentă și echilibrată, în care resursele simbolice și culturale sunt valorizate strategic, fără a ignora specificitățile regionale și dinamica internă a statelor vizate.

Lucrarea contribuie la dezvoltarea unei perspective critice și analitice asupra relației dintre influență simbolică și securitate regională și oferă un cadru teoretic și aplicativ util pentru înțelegerea transformărilor din politica externă a SUA în secolul XXI.

Referințe:

1. Goldsmith, B., Horiuchi, Y. "Spinning the Globe? U.S. Public Diplomacy and Foreign Public Opinion." The Journal of Politics, vol. 71, nr. 3, 2009, pp. 863–875.
2. Keohane, R. O., Nye, J. S. Power and Interdependence. Boston: Longman, 2011.
3. Melissen, J. (ed.). The New Public Diplomacy: Soft Power in International Relations. Basingstoke: Palgrave Macmillan, 2005.
4. MEPI. Annual Program Statement. U.S. Department of State, 2022.
5. Morgenthau, H. J. Politics Among Nations. New York: McGraw-Hill, 1993.
6. Nye, J. S. "The Future of Power." Foreign Affairs, vol. 89, nr. 6, 2010, pp. 2–12.
7. USAGM. Annual Performance Report 2023. Washington D.C.: U.S. Agency for Global Media, 2023. (https://www.usagm.gov/performance-reports)
8. USAID. Jordan Country Development Cooperation Strategy 2020–2025. (https://www.usaid.gov/jordan/cdcs)

Recomandat
***Cristina EJOVA,** dr. habilitat, conf. univ.*